

*
* *

Հոս կը զետեղենք նաեւ՝ հինէն ու նո-
րէն՝ մեր մամուլէն քաղուած սխալներ,
որոնք դիւրաւ կրնան ուղղուիլ:

Մի՛ գրէք ոսկրոտիք¹ — ոսկրոտեաց, այլ
պարզապէս ոսկրոտի, քանի որ այդ և նոյն
տի ածանցով քանի մը բառեր, օր. մանկ-
տի, ծակտի, փորոտի եւն, արդէն յոգնակի
են և չեն կրնար կրկին յոգնակի դառնալ:
Կը բաւէ ուրեմն զանոնք եզակի ձեւով հո-
ւովել, և իմաստը յոգնակի է միշտ: Ասոր
նման են անշուշտ աւագանի, ընտրանի,
եւն, որոնք նոյնպէս յոգնակի ըլլալով
իրենց անի յատուկ ածանցով՝ չեն կըր-
նար այլեւս ք կամ ներ առնել և կրկին
յոգնակի դառնալ:

*
* *

Եթէ արդի անուններու տառադարձու-
թիւնը շատ անգամ անկարելի է, և երբեմն
նոյն իսկ անտեղի, սակայն պարտական
ենք յարգել մեր Նախնեաց նուիրագործած
կամ վերջապէս Հայ ժողովրդեան մէջ
ընտանեցած ձեւերը. հետեւաբար ունենա-
լով՝ Հերակլես — Հերակլեան, Սապփով, Պե-
ղոպոնես, Ովիդիոս եւն տառադարձուած
կանոնաւոր ձեւերը, ներելի չեն հետեւեալ
խորթ և տգիտական կազմերը, Հերքի-
լես — Հերքիշեսեան, Սափո, Պելոպոնես, Օվիտ
եւն, որոնք սպրդած էին Հայ մամուլին
մէջ:

Մի՛ գրէք ոչւացում խորթ ձեւը որ գոյու-
թիւն չունի հայերէնի մէջ, այլ գրեցէք
յապաղում ընտիր բառը:

Մի՛ գրէք փառայեղ, այլ գրեցէք փա-
ռակեղ²:

Մի՛ գրէք բարոտք, այլ գրեցէք բարտք
(հմտ. բարի — բարւոյ, եւն.):

Մի՛ գրէք մտածմունքներ, այլ գրեցէք
մտածումներ կամ մտածոյթիւններ:

Մի՛ գրէք զբաղուիլ³, բրջուիլ, ազա-
տուիլ, այլ գրեցէք զբաղիլ, բրջիլ, ա-
զատիլ:

Մի՛ գրէք անուել, այլ գրեցէք ձմերել
(հմտ. գր. անուել — աներուել):

Մի՛ գրէք կրցի, ընդունեցի, այլ գրեցէք
կրցայ, ընդունեցայ (հմտ. խորնամ — խոր-
ցայ, գիրնամ — գիրցայ, ինչպէս մեկնիմ —
մեկնեցայ, խօսիմ — խօսեցայ, և ոչ թէ
խորցի, գիրցի և կամ մեկնեցի, խօսեցի
եւն.):

Մի՛ գրէք ժամուայ — օրուայ — շաբաթուայ —
ամսուայ — տարուայ, ասօրուայ, վաղուայ
եւն, այլ գրեցէք ժամուան, օրուան, շաբ-
թուան, ամսուան, տարուան, սյաօրուան,
վաղուան եւն:

Մի՛ գրէք զարթնում⁴ (զոյական), այլ
զարթում — զարթոնք, առանց նւէ . եւ՛ բայե-
րը կ'իմացուին, օր. կ'երդնում, կը զարթ-
նում եւն: (Նե՛ անկումը տե՛ս փախուստ,
թաքնուստ եւն ձեւերուն մէջ ալ, որոնք կը
ծագին փախուստ, քարչուստ եւն. բայերէն):

Մի՛ գրէք քլարիւ, այլ գրեցէք սակա-
ւարիւ:

Մի՛ գրէք ծնկալոր, այլ գրեցէք ծնրա-
դիր: Ռամկօրէն բառերը չեն կրնար լե-
զուին մէջ մտնել ածանցուելու, բար-
դուելու. ինչէս կարելի է պղտիկ ռամկօ-
րէնով կազմել պղտկոյի — պղտկամիտ, այլ
փոքրոյի, փոքրամիտ, եւն:

Հ. ԵՂԻԱ ՓԵՁԻԿԵԱՆ

1, 2, 3, 4, — Տես Հ. Ա. Ղազիկեանի «Մի՛ գրէք, այլ գրեցէք», էջ 107, 93 268, և 137.

ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ

29 ՕԳՈՍՏՈՍ 1905

ՄԱՅՐԻԿԻՍ

Հատուած մը ԱՏԱ ՆԵԿՐԻԿՆ

Ո՛վ կիներ պարտըւած դէմքերով,
Դուք որ հուսկ կը ժպտիք յանդիման
Դըռներուն ձերին տան, ինչ փոյթ թէ
Դաշինքները չեղան շահաւոր:

Ո՛չ ոսկին համօրէն այս երկրին,
Ո՛չ բոլոր երկիրներն աշխարհիս
Չեն կրնար խոր անդունդը լեցնել
Մահուան՝ զոր պատերազմն է բացեր:

Այսպէս, ձեր այրերուն՝ պըսակուած
Ջինջ պայծառ փառքերով՝ սխրալի
Գործերու մեծագոյնն է ահա
Պանծալի յաղթանակ պարտեալի:

ՎԻԿՏՈՐԻԱ ԱՂԱՅՈՒՐ ԲՈՄԲԵԼԻ

Թրգմ. Հ. Ե. Փ.

... Սպիտակ մազերուդ մէջը խիտ
Մարմարեայ ճակատդ է անկնճիւ,
Տարիքիդ փախուստին տակ անսանձ
Երբեմնի պէս չքնաղ:

Քու խաղաղ երեսիդ վրան կայ
Անվկանդ վեհութիւնն արձանի.
Հոգերու, վախի մէջն իսկ տեսայ
Քու ժպիտըդ պայծառ:

Նոյնպէս քեզ տեսայ ես, ու նոյնպէս
Պիտ՝ տեսնեմ վայրէջքին մէջ կեանքին:
Անվկանդ ես դուն: Դու կեանքն իսկ ես
Պարզունակ և անմահ...

Թրգմ. Հ. Ե. Փ.

✽ ✽ ✽

Հարըստութիւնն այս օրուան, մընաց քեզմէ երազի
Շուք մը տրտում՝ որով ես այնքան հարուստ եմ նորէն.
Ի՛նչ փոյթ որ սոսկ հեքեաթ մ'էր աշխարհի մէջ լուսեղէն,
Ալբիւրներէդ ալ ցամքած նոր մարգարիտ կը հոսի:

Այն ժպիտէն ուր հողույս կը ծաթէր աստղ սը լոյսի,
Կը հիւսեմ դեռ խոստումի դիւթանք մը վառ, ածիւնէն
Իսկ ձեռքերս իմ կը տաքնան զերդ արեւով, քաղցրօրէն,
Երբոր աշնան կրակը ջինջ ոսկետարափ կը հոսի:

Դրժըւեցան բոցավառ ինչ երգումներ. կ'իջնէ մուլթ
Գիշերն ահա՛, նետահար յիշատակովը երգերուդ.
Անգութ ձեռքեր՝ լուսաբաց դուռներն հողույս կը փակեն:

Ու որբ արեւ մը տժգոյն կը խաւարի ամէն օր,
Երբոր կ'երթամ անուրջի սահմանակից այն ճամբէն
Ուր կորսուած ամէն յոյս ցաւի աղբիւր մ'է պղտոր...:

ԱՐՄԵՆ ԵՐԿԱԹ